

Artikel in Noordhollands Dagblad 7-3-2017

'Ik ben Chris, ik heb dementie'

Chris Lammers tijdens zijn gastles. Links dementieconsulent Addy de Mooij.

HOORN - „Ik begin mijn verhaal vaak met ‘misschien heb ik dit al verteld hoor’. Als je dat zegt, vinden mensen het niet erg als je het nog een keertje vertelt.” En dat gebeurt Chris Lammers (74) uit Hoorn vaak, vertelt hij een groepje leerlingen van Scholengemeenschap Newton in Hoorn. Chris heeft dementie, maar kent ook allerlei slimmigheidjes om daarmee om te gaan.

Door **Marjolein Eijkman** - 7-3-2017

Chris heeft al zo'n tien jaar Alzheimer, de ziekte is bij hem momenteel redelijk stabiel. Hij vertelt gewoon aan iedereen dat hij dementie heeft. „Daardoor doen mensen er tegen mij niet zo moeilijk over.”

Iets wat bij anderen met dementie regelmatig wel gebeurt; omdat mensen niet weten hoe ze met de situatie moeten omgaan, nemen ze vaak afstand van degene met dementie. Om die reden geeft Chris in het project DemenTalent van de gemeente Hoorn onder meer op scholen voorlichting. Om mensen uit te leggen hoe het is om de ziekte te hebben en hoe anderen daarmee kunnen omgaan. Ditmaal is hij samen met dementieconsulent Addy de Mooij van Geriant en Ingrêthe Karsten van DemenTalent te gast op het Newton College, waar elf derdejaars leerlingen zich hebben aangemeld voor zijn les, omdat ze interesse hebben in een zorgopleiding.

Aandacht

„Ik ben Chris, ik heb dementie.” Je kunt een speld horen vallen. Vlak tevoren, toen Addy de Mooij algemene uitleg gaf over dementie, werd er nog wat gelachen en gepraat, maar Chris weet de aandacht meteen te pakken. Hier zit iemand die daadwerkelijk dementie hééft.

Wat voor dingen hij allemaal vergeet, vraagt één van de leerlingen. „Je kunt beter vragen wat niet”, zegt Chris lachend. „Als ik bijvoorbeeld ruzie met iemand heb, weet ik al heel snel niet meer waarom ik kwaad ben. Dat kan handig zijn, zou je denken, maar ondertussen blijf ik wel boos, terwijl ik geen idee meer heb waarom.”

Afspraken schrijft hij meteen op, vertelt hij, op een notitieblokje dat hij altijd bij zich heeft. „Je wordt steeds handiger in het bedenken van slimigheidjes. Ik berg bijvoorbeeld altijd alles op dezelfde plek op, anders vind ik het niet meer terug. Ik weet niet wat ik net heb gedaan, ik weet niet welke dag het is, maar wel welke datum. Want dat staat op mijn horloge, dat ik altijd om heb. En mijn sleutels ben ik nooit kwijt, die hangen aan een koordje aan mijn broek.”

Op een dag zag hij tijdens het uitlaten van zijn hond een mooi uitzicht vanaf een bankje en ging even zitten. „Maar toen ik even later naar huis wilde gaan, was ik mijn oriëntatie kwijt. Ik wist ik niet meer waar ik was en hoe ik thuis moest komen. Toen ben ik gewoon op mensen afgestapt en heb me voorgedaan als toerist: 'Ik ben vreemd hier, weet u misschien hoe ik daar en daar kom?' Gelukkig heb ik mijn adres altijd op zak”, voegt hij lachend toe. „Na vijf keer vragen was ik thuis.”

Opvallend is zijn optimistische instelling. „Een ander gaat in de put zitten, ik denk 'ik heb het, *so what?*'. Door wat ik heb, zit ik hier en kan ik jullie er meer over vertellen. Ik weet dat ik nooit meer beter word, dat het alleen maar slechter zal gaan. Maar daar zie ik niet tegenop, ik merk het dan toch niet meer. En als ik het nog wel weet, ben ik het blijkbaar niet vergeten.”

Boek

„Weet u nog wat u net verteld heeft, over die hond en zo?”, is de volgende vraag. „Nee”, is het stellige antwoord. „Misschien als we er even over doorpraten, herinner ik het me weer, maar nu niet.” Toch kan hij zich sommige dingen wel goed herinneren. Dingen van langer geleden, zoals kenmerkend bij dementie, maar in zijn geval ook waar het boek over gaat dat hij twee dagen geleden heeft weggelegd. „Hoe dat kan? Ik weet het niet. Misschien dat lezen iets weet te activeren in mijn hersenen, waardoor ik dat nog weet.”

„Maar weet u dan nog wel waar dat boek gebleven is?”, vraagt een leerling. „Welk boek?” „Dat boek dat u aan het lezen was.” „Oh, dat leg ik altijd op dezelfde plek neer. Ik ruim mijn eigen rommel op, zodat ik weet waar alles ligt.”

DemenTalent

DemenTalent is een landelijk project voor vrijwilligers met dementie. In verschillende gemeenten -in Noord-Holland Noord naast Hoorn ook in Heiloo en Purmerend- kunnen mensen met dementie of geheugenproblemen terecht. Samen wordt dan gezocht naar vrijwilligerswerk dat bij hun talenten past. Talenten verdwijnen namelijk niet zomaar, ook niet bij dementie. www.dementalent.nl